

**КОМПЕТЕНТНІСНІ ПРОФІЛІ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІСТА
ТА ПІДПРИЄМЦЯ: ІДЕНТИФІКАЦІЯ, ФОРМУВАННЯ
ТА ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ**

**THE PRESENT-DAY COMPETENCIES FOR AN ECONOMIST
AND A BUSINESS PERSON: IDENTIFICATION,
CONTENT AND ASSESSMENT**

Банщиків Петро (Україна)

канд. екон. наук, доцент кафедри стратегії підприємств
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
spgban@gmail.com

Паздрій Віталій (Україна)

асистент кафедри стратегії
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
pazdriy_v@list.ru

**ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНИХ
ТА УПРАВЛІНСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
У ВИПУСКНИКІВ-МАГІСТРІВ: ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ
І ДОСВІД АПРОБАЦІЇ**

Petr Banshchikov, Vitalii Pazdrii (Ukraine)

**ESTIMATION OF ECONOMIC
AND MANAGERIAL COMPETENCE IN GRADUATE MASTER:
SUMMARY AND EXPERIENCE APPROBATION**

Підготовка фахівців, постійне підвищення його кваліфікації в інформаційній економіці стає одним із ключових завдань освітньої сфери. Адже тільки кваліфіковані спеціалісти, які навчаються протягом усього життя, зможуть забезпечити поступальний розвиток суспільства і подальше економічне зростання держави.

Зміна вимог щодо підготовки спеціалістів перед освітньою сферою змушує змінювати усталені підходи до навчального процесу, ставлячи на перше місце питання формування умінь, навиків, компетентностей, а не тільки передачу накопичених знань. Компетентнісний підхід у вищій освіті України впроваджується останні п'ять років, що відобразилося у прийнятих методичних і нормативних документах, а також у новій редакції Закону України «Про вищу освіту» [1].

Проте, якщо механізм формування умінь і навиків нароблений і є розуміння його реалізації, то питання оцінки рівня компетентностей залишається відкритим. Адже достатньо проблемним є виявлення та кількісна оцінка практичних умінь і навиків, які може проявити випускник у певній професійній ситуації.

Виходячи з уже описаних завдань щодо підготовки фахівців, було сформовано завдання розробки та апробації об'єктивного і зручного у використанні механізму оцінки економічних та управлінських компетентностей.

Колективом авторів було розроблено на основі бізнес-симуляції ViAL+ [2] механізм оцінювання рівня володіння компетентностями (MELC), який складається з відповідної системи показників і критеріїв оцінки, алгоритмів і процесу проведення тестування.

Процес тестування студентів відбувається у кілька етапів:

- реєстрація учасника й надання в управління компанії з 10 млн стартового капіталу у віртуальному середовищі бізнес-симуляції ViAL+;

- ознайомлення з інтерфейсом і специфікою прийняття рішень у бізнес-симуляції ViAL+;

- планування діяльності та прийняття перших управлінських рішень з формування потенціалу компанії і виконання перших завдань MELC щодо оцінки існуючого стану зовнішнього середовища компанії, постановки тактичних і стратегічних цілей розвитку компанії у форматі дерева цілей;

- прийняття поточних управлінських рішень щодо розширення діяльності компанії в рамках реалізації поставлених цілей і виконання проміжних завдань MELC відносно оцінки поточного стану компанії, її конкурентів, а також для формування необхідної інформаційної бази й ресурсів для діяльності компанії й отримання тактичної переваги;

- завершення участі у симуляції, коли прийнято фінальні рішення і виконано завершальні завдання MELC;

- підбиття підсумків організаторами тестування за отриманими результатами.

Загальна оцінка по кожній компетентності виставляється за 100-бальною шкалою. Вона відображає процент фактичний рівень її володіння учасником тестування. При цьому учасник для отримання позитивної оцінки має проявити мінімально необхідний рівень умінь і навиків для управління компанією. Межі оцінок рівня володіння компетентностей встановлені відповідно до Болонських стандартів оцінювання.

Оцінювання рівня володіння компетентностями відбувається за двома основними алгоритмами:

Алгоритм 1. На основі показників діяльності компанії, зокрема, загального показника рейтингу і/або окремих його частин, які відображають необхідну специфіку проявлення умінь і навиків студента, що їх він мав набути протягом усього періоду навчання у ВНЗ.

Алгоритм 2. За допомогою спеціального завдання, яке студент виконує на початку і/або під час проходження тестування у бізнес-симуляції ViAL+.

Для безпосереднього визначення рівня володіння компетентністю (Mark) запропоновано формулу:

$$Mark = R_1 - \frac{R_1 - R_2}{Cr_1 - Cr_2} \cdot (Cr_1 - V_{fact}), \quad (1)$$

де R_1 і R_2 — порогові бали верхньої і нижньої межі діапазону оцінювання ([100;60]; [60;15]; [15;1]);

Cr_1 і Cr_2 — критерій верхньої і нижньої межі діапазону оцінювання (наприклад, для частки ринку для діапазону оцінювання [100;60] взято такі значення [0,98;0,6]);

V_{fact} — відхилення розрахункового або фактичного значення показника від фактично отриманого або еталонного значення показника в рамках даної компетенції.

Протягом 2014 року відбулася апробація методики MELC у групі кращих студентів-магістрів спеціальності «Економіка підприємства» напряму підготовки 0305 «Економіка і підприємство». За допомогою методики було оцінено 16 з 30 можливих показників умінь і навиків спеціалістів згідно ГСВО [3] «Економіка підприємства».

Отримані результати апробації показали, що:

— методика є прикладною і можливою до використання у навчальному процесі;

— вона дає можливість оцінити фактичний рівень підготовки студентів і їх готовність до виконання прикладних завдань;

— необхідність подальшої автоматизації процесу розрахунку та уніфікації показників критеріїв оцінки по кожній компетентності;

— розширення переліку оцінки компетентностей.

Детальніше про результати апробації представлено у вкладеній презентації.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.— Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Опис бізнес-симуляції ViAL+.—Режим доступу до сайту:
<http://kint.com.ua/ua/descriptionvial/blog>.

Тези розміщено за посиланням:

<http://goo.gl/9PaXHD>

Боровик Марина (Україна)

канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова,
borovik.marina@gmail.com

**ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ ЗА НАКОПИЧУВАЛЬНОЮ
БАЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ**

Borovyk Marina (Ukraine)

**ADVANTAGES AND DISADVANTAGES ASSESSMENT
OF LEARNING OUTCOMES
ARE CUMULATIVE BALLROOM-RATING SYSTEM**

Останнім часом у діяльність вищих навчальних закладів України впроваджується методика оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою. Ця система, як один з елементів управління навчальним процесом, призначена для регулярного оцінювання якості його результатів. Накопичувальна бально-рейтингова система може застосовуватися для вдосконалення оцінювання результатів навчання натомість дванадцяти бальної системи оцінювання.